

Barne- og familiedepartementet (BFD)
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
24/00850-2

Saksbehandler:
Mathias Lia Nordmoen

Dato:
1. oktober 2024

Brev til BFD og Bufdir om bekymring knyttet til store endringer på barnevernsfeltet og rapport om brudd på bistandsplikt

1. Bekymring knyttet til flere markante endringer

Det vises til brev fra Barneombudet til Barne- og familiedepartementet (BFD) 8. februar 2022 om «Store endringer i saker om omsorgsovertakelse, tilbakeføring og adopsjon etter barnevernloven». BFD besvarte brevet den 9. mars 2022. Det ble her vist til at Bufdir hadde fått i oppdrag å vurdere årsakene til utviklingen nærmere.

I tildelingsbrevet for 2023 fra BFD til Bufdir står det følgende i O 52: «Det har vært en nedgang i antall omsorgsovertakelser siden 2013. Bufdir bes om å etablere et kunnskapsgrunnlag som forklarer denne nedgangen». Dette gjelder altså kun tall som handler om omsorgsovertakelse.

Barneombudet er glade for at Bufdir skal se på nedgangen i antall omsorgsovertakelser. Vi mener imidlertid at det er behov for kunnskap om store endringer i flere tall.¹ Dette gjelder:

- **Markant reduksjon i hjelpetiltak**
 - Fra utgangen av 2017 til utgangen av 2022 har det vært en nedgang på 25 prosent på barn med hjelpetiltak.
- **Færre barn under offentlig omsorg**
 - 10 169 barn i 2017 - 7772 barn i 2023.
- **Markant nedgang i antall saker om adopsjon**
 - Fra 65 saker om adopsjon etter barnevernloven i 2018 til 15 adopsjonssaker i 2023
- **Markant nedgang i antall akuttsaker**

¹ Alle tall er hentet fra SSB, Bufdir.no, Kostra og Sentralenheten for Barneverns- og helsenemnda

- 1343 akuttsaker i 2017 til 708 i 2023.
- **Markant oppgang i andel saker hvor foreldre får tilbake omsorgen**
 - I 2017 ble 173 av 518 barn tilbakeført. I 2023 ble 182 av 334 barn tilbakeført.
- **Markant nedgang i antall bekymringsmeldinger**
 - I 2017 ble det sendt inn 58 580 bekymringsmeldinger, mot 49 778 meldinger i 2022
- **Samværsomfanget har i snitt økt kraftig (se vedlagt dokument fra Sentralenheten)**

Barneombudet er bekymret for at tallene har endret seg så drastisk over kort tid, på så mange områder samtidig. Vi ber om å få oversendt kunnskap som forklarer utviklingen i tallene. I tilfelle slik kunnskap ikke er innhentet ber vi om at det innhentes.

2. Rapport om brudd på bistandsplikt

Barneombudet viser til rapport fra Oslo Economics publisert i september 2024². Av rapporten fremgår at Bufetat de siste årene har hatt større utfordringer enn tidligere med å ivareta bistandsplikten. Statsforvalter har konstatert med brudd på bistandsplikten i 59 saker i 2023 og 20 i første tertial 2024, som er langt flere saker enn i tidligere år. I rapporten konkluderes det blant annet med at konsekvensene av brudd på bistandsplikten

«i flere saker har medført alvorlige situasjoner, hvor kommunene vurderer at det har vært betydelig risiko for livet og helsen til de aktuelle barna og til personer rundt dem. Fra januar til juli 2024 har Bufetat rapportert om at 106 unike barn ikke har fått plasseringstiltak i tide. For 15 barn har Bufetat vurdert situasjonen som betydelig alvorlig eller svært alvorlig».

Situasjonen har også gitt uforsvarlig sikkerhetsrisiko for ansatte i barnevernet, som må følge opp barn på hotell og hytter, i mangel på institusjonsplasser.

Barneombudet har over tid uttrykt stor bekymring over de mange bruddene på bistandsplikten. Dette ble blant annet kommunisert til BFD og Bufdir i brev datert 8. november 2023.³ Vi får bekreftet det alvorlige grunnlaget for denne bekymringen i rapporten fra Oslo Economics.

Barneombudet ser svært alvorlig på rapportens vurderinger og konklusjoner. Vi vil derfor be om en tilbakemelding fra BFD på hvordan de vil følge opp rapporten, og fremover sørge for tilstrekkelig kapasitet og ressurser i statlig barnevern.

² [Gjennomgang av Bufetats ivaretagelse av bistandsplikten på fosterhjems- og institusjonsområdet \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

³ <https://www.barneombudet.no/vart-arbeid/brev-til-myndighetene/bekymring-knytt-til-brot-pa-bufetats-bistandsplikt-og-nedlegging-av-dognplassar-pa-senter-for-foreldre-og-barn>

Ta gjerne kontakt dersom dere har behov for ytterligere forklaring eller lenker til statistikk og fakta.

Med vennlig hilsen

Mina Gerhardsen
barneombud

Mathias Lia Nordmoen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Kopimottakerliste

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo